

NOTEREN MOET JE LEREN!

Een schaakpartij opschrijven heet *noteren*. Je kan noteren op speciale '*notatieformulieren*'. Je schrijft dan alle zetten van wit en zwart onder elkaar op, zodat je de partij kan naspelen. Je kan dan met je schaakleraar, vriendje, vriendinnetje, ouders, broer, zus, opa, oma of computer kijken of je iets beters kon doen of om te laten zien dat je een hele mooie partij hebt gespeeld!

Ik zal hier de lange notatie uitleggen. Heel belangrijk is dat je weet hoe alle 64 velden op het schaakbord heten. Daarom staat verderop een groot bord met 'coördinaten' (cijfers en letters).

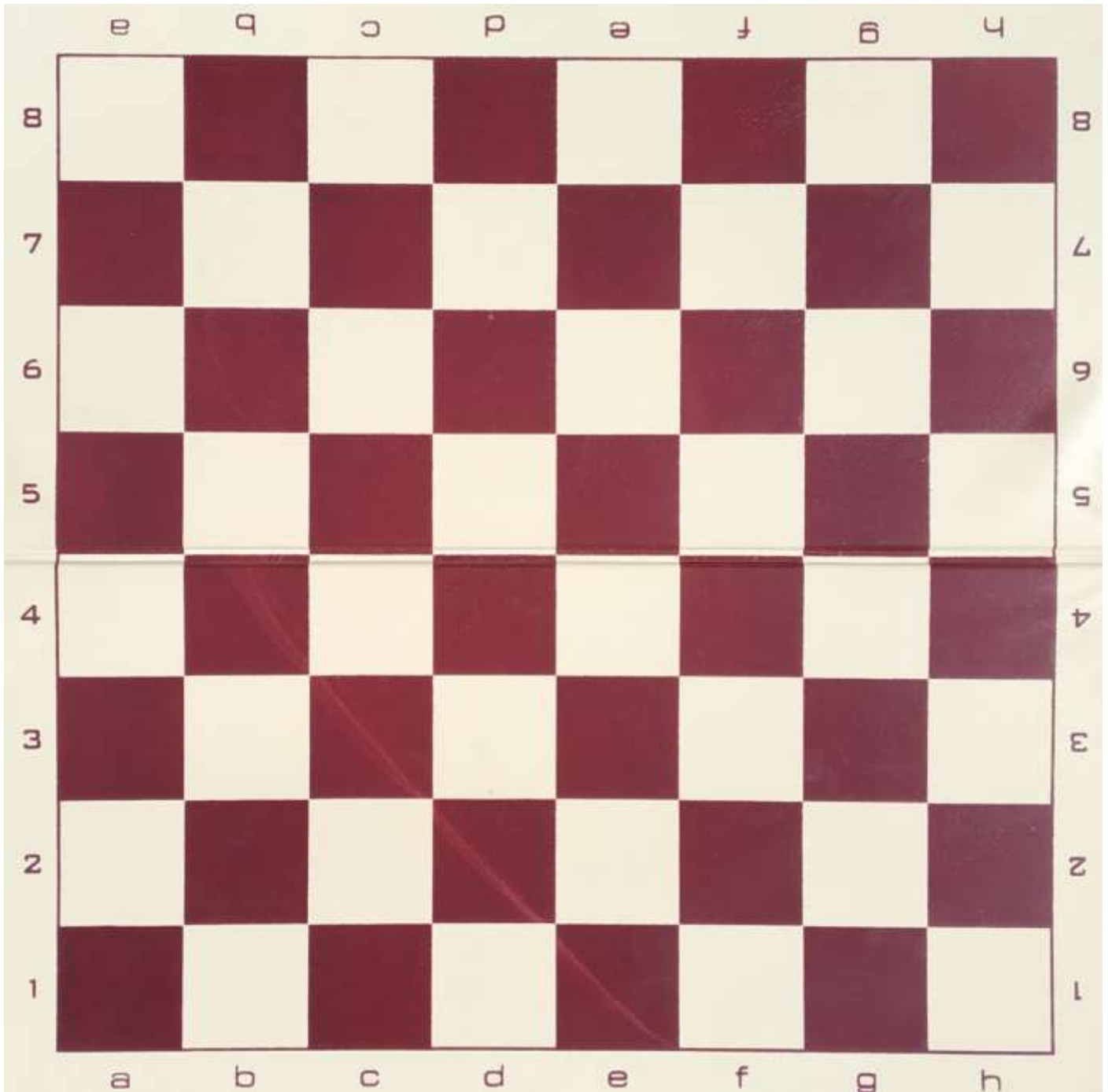
Eerst noteer je met welk stuk je speelt: **D**(ame), **K**(oning), **T**(oren), **L**(oper), **P**(aard). Dan noteer je waar het stuk vandaan komt en waar het naartoe gaat: **Pb1-c3**. Het **streepje** betekent 'gaat naar'. Bij de pion gebruik je geen hoofdletter (de P is voor het paard) bijvoorbeeld: **e2-e4**. We gebruiken een **maalteken** als je iets slaat: **Pf3xe5**. De rokade noteer je apart: **0-0** voor de korte rokade en **0-0-0** voor de lange rokade. Bij schaak noteer je een plusje achter de zet: **De7xe8+**. Als er een pion promoveert, dan noteer je achteraan het stuk dat je hebt gekozen, bijvoorbeeld: **e7-e8D**. Sla je een pion *en passant* dan zet je achter die zet **EP**.

Hieronder alles nog eens op een rijtje:

- ⇒ **leg het bord bij het begin goed!** (veld a1 linksonder voor wit)
- ⇒ **noteer de zetten direct!** (anders vergeet je het)
- ⇒ **geef aan welk stuk er gespeeld wordt:** K, D, T, L, P of alleen de twee velden als je met een pion speelt! (Pf3-e5, Lg2-e4, Kg1-f2, d2-d4)
- ⇒ **kijk heel goed van welk veld het stuk komt en waar het heen gaat** en zet daar een streepje tussen (Lg7-b2)
- ⇒ **sla je iets zet er dan een x tussen** (Dd8xd1)
- ⇒ **geef je schaak zet er dan een + achter** (Ta8xa1+)
- ⇒ **mat noteer je met # of mat achter de zet te noteren** (Dd1-h5# of Dd1-h5 mat)
- ⇒ **rokade noteer je met 0-0** (korte rokade) **of 0-0-0** (lange rokade)
- ⇒ **bij promotie moet je het gekozen stuk achter je zet noteren** (a7-a8D of h2-h1P)
- ⇒ **bij en passant slaan schrijf je EP achter de zet** (b4xa3 EP)

Noteer ze!

Aan deze kant zit de zwartspeler,
die ziet het bord en de velden
dus anders dan de witspeler ☺

Aan deze kant zit de witspeler.
Zo zie je het schaakbord ook
in boeken en bij de opgaven.